

รายงานการถอดบทเรียนและถ่ายทอดองค์ความรู้ (Community of Practice: CoP)

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

กลุ่ม CoP: Future Office POLUBU

ชื่อองค์ความรู้: การยกระดับการติดตามและรายงานผลการสำเร็จการศึกษาและการตบออกด้วย

Smart Graduation Dashboard บนกรอบ EdPEX

ผู้จัดทำ : นางสาวดวงนภา นิธิยานันท์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

1. ประเด็นความรู้และการขับเคลื่อน (Knowledge Themes & Drivers)

1.1 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย: [/] ด้านการบริหารจัดการองค์กร (การพัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศและการเปลี่ยนผ่านสู่มหาวิทยาลัยดิจิทัล)

1.2 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์คณะ: [/] ด้านการบริหารจัดการองค์กรที่เป็นเลิศ

2. โจทย์ความรู้ / ปัญหาที่พบ (Pain Point)

ที่มาของโจทย์:

งานวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ มีภารกิจสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ และสรุปสถิติการสำเร็จการศึกษา การตบออกของนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา เดิมกระบวนการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลดำเนินการผ่านไฟล์ Microsoft Excel ที่จัดเก็บไว้ส่วนบุคคล โดยมีเพียงเจ้าหน้าที่วิชาการผู้รับผิดชอบเท่านั้นที่เข้าถึงและดูข้อมูลได้

สภาพปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานจริง:

1. การเข้าถึงข้อมูลจำกัด (Silo Data): ผู้บริหารและอาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถดูสถิติหรือติดตามสถานะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาแบบ Real-time ได้ ต้องรอคำขอรายงานเป็นครั้งคราว
2. ความล่าช้าในการตัดสินใจ: เมื่อผู้บริหารต้องการข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อวางแผนหรือแก้ปัญหานักศึกษา ตกค้าง ต้องใช้เวลาในการสรุปข้อมูลใหม่ เกิดความล่าช้า ไม่ตอบโจทย์ความคล่องตัว (Agility)
3. ไม่แสดงแนวโน้มย้อนหลัง (Lack of Trends): ข้อมูลใน Excel กระจัดกระจายและเปลี่ยนรูปแบบทุกปี ทำให้ไม่สามารถแสดงแนวโน้ม (Trend) ย้อนหลัง 3 ปี เพื่อตอบเกณฑ์ EdPEX หมวด 4 และหมวด 7 ได้อย่างเป็นระบบ

3. กลุ่มเป้าหมายและวิธีการถอดบทเรียน

กลุ่มเป้าหมาย:

กลุ่มหลัก: เจ้าหน้าที่งานวิชาการ คณะรัฐศาสตร์

กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์: คณบดี, รองคณบดีฝ่ายวิชาการ, ประธานหลักสูตร, และคณะกรรมการประจำคณะ

วิธีการถอดบทเรียน:

1. Map กระบวนการเข้ากับ EdPEX: นำกระบวนการจัดเก็บสถิติการสำเร็จการศึกษาเข้าสู่ หมวด 4 (การวัด วิเคราะห์ และจัดการความรู้) และ หมวด 6 (ระบบปฏิบัติการ)
2. ปรับเปลี่ยนฐานข้อมูล: ย้ายฐานข้อมูลจาก Excel ส่วนบุคคลไปไว้บน Google Sheets กลางของงานงานวิชาการศึกษา

3. พัฒนา Smart Graduation Dashboard: ออกแบบ Dashboard เชื่อมโยงข้อมูลอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าดูสถิติ สถานะการจบการศึกษาและการตักออก และแนวโน้มได้ทันทีแบบ Real-time
4. กำหนด SOP และ PDCA: เขียนขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลและประเมินผลการใช้งานเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. องค์ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (การประยุกต์ใช้ EdPEX)

(1) หัวใจ EdPEX "4 ได้" กับงานแดชบอร์ดการสำเร็จการศึกษาและการตักออก

ทำได้: มีขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการสำเร็จการศึกษาและการตักออก ผ่าน Google Sheets และ Dashboard ที่ชัดเจน

เข้าใจ: มี SOP ระบุขั้นตอนการอัปเดตข้อมูล ทำให้เจ้าหน้าที่คนอื่นสามารถทำแทนได้ทันทีเมื่อมีการลา

วัดได้: มี KPI ติดตาม เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด (4 ปี) การตักออก และระยะเวลาในการสรุปรายงาน

ทบทวนได้: นำข้อมูลจาก Dashboard มาทบทวนในวงประชุม Review Day รายไตรมาสเพื่อแก้ปัญหา นักศึกษาจบช้าและตักออก

(2) การประยุกต์ใช้กรอบ ADLI ในกระบวนการ

A (Approach): ออกแบบระบบ Dashboard ดิจิทัลที่ดึงข้อมูลตรงจากฐานข้อมูลกลาง มีระบบสิทธิ์เข้าถึงตามบทบาท

D (Deployment): ถ่ายทอดและเปิดสิทธิ์ให้ผู้บริหาร คณะกรรมการคณะ และประธานหลักสูตรเข้าใช้งาน Dashboard ร่วมกัน

L (Learning): นำข้อผิดพลาดจากการเก็บไฟล์ Excel แยกส่วน มาเรียนรู้และบันทึกเป็น SOP ฉบับปรับปรุง

I (Integration): ข้อมูลสถิติบน Dashboard เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตและการประกันคุณภาพของคณะ

(3) การแสดงผลลัพธ์ตามหลัก LeTCI บน Dashboard

Le (Level): แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปัจจุบัน

T (Trend): แสดงกราฟเส้นแนวโน้มการสำเร็จการศึกษาและตักออกย้อนหลังต่อเนื่องอย่างน้อย 5 ปี

C (Comparison): แสดงเส้นเป้าหมาย (Target) หรือค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับระดับมหาวิทยาลัย

I (Integration): นำเสนอข้อมูลสถิติตอบโจทย์ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์คณะ (หมวด 7)

5. แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) และขั้นตอนการทำงาน

1. การแปลงข้อมูลโครงสร้าง Excel สู่ Cloud-Based Data:

รวมไฟล์ Excel ที่กระจัดกระจายเป็นไฟล์ Google Sheets กลาง จัดรูปแบบคอลัมน์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกปีการศึกษา

2. การพัฒนา Dashboard สำหรับผู้บริหาร:

เชื่อมต่อฐานข้อมูลเข้ากับ Looker Studio / Dashboard System

แสดงผลเชิงสเกลและภาพรวม (Interactive Visual Control) เช่น สถิติการจบตามแผน/ไม่ตามแผน, จำแนกตามสาขาวิชา, และการตกออก

3. การจัดทำ SOP และปฏิทินอัปเดตข้อมูล:

กำหนดบทบาทเจ้าหน้าที่วิชาการในการตรวจทานและอัปเดตข้อมูลลง Dashboard ทุกครั้งที่มีการอนุมัติการสำเร็จการศึกษาและการประกาศสถานภาพการศึกษาการศึกษา

6. ผลลัพธ์และประโยชน์ที่ได้รับ (Results & Benefits)

ประเด็น	รูปแบบเดิม (ไฟล์ Excel ส่วนบุคคล)	รูปแบบใหม่ (Smart Graduation Dashboard)
การเข้าถึงข้อมูล	ดูได้เฉพาะเจ้าหน้าที่วิชาการ 1 คน	ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง เข้าดูได้ทันที 24 ชม.
ความรวดเร็วในการรายงาน	ใช้เวลาสรุปรายงานหลายวันเมื่อผู้บริหารร้องขอ	ข้อมูลอัปเดตแบบ Real-time ดึงไปใช้งานได้ทันที
การมองเห็นแนวโน้ม (Trend)	สรุปเป็นรายปี ไม่เห็นภาพรวมย้อนหลัง	แสดงกราฟแนวโน้มย้อนหลัง 5 ปี ตอบเกณฑ์ LeTCl
การสนับสนุน EdPEx	เป็นภาระทำเอกสารประเมินแยกจากงานจริง	ดึงสถิติจาก Dashboard ไปเป็นหลักฐานหมวด 4 และ 7 ได้ทันที

7. ข้อเสนอแนะและแผนพัฒนาต่อไป

- ระยะ 30 วันแรก: ตรวจทานมาตรฐานข้อมูลใน Google Sheets และจัดทำ SOP งานสถิติการสำเร็จการศึกษาและการตกออก
- ระยะ 90 วัน: ทดลองใช้งาน Dashboard กับผู้บริหารและประธานหลักสูตร พร้อมเก็บข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
- ระยะ 180 วัน: บูรณาการสถิติการสำเร็จการศึกษาและการตกออกเข้ากับ Dashboard ด้านอื่น ๆ (เช่น คลินิกให้คำปรึกษา) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจบการศึกษาและการตกออกของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ